

**СОЛОВЙОВА Л.М., РУБЛЕНКО С.В.,
БАХУР-КАВАЛЯУСКЕНЕ Т.І.**

**ЕПІДЕМІОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ,
ДІАГНОСТИКА ТА ЗАХОДИ БОРОТЬБИ ЗА
ПАРАЗИТОЗІВ**

Навчальний посібник

Біла Церква 2023

Затверджено на засіданні кафедри паразитології та фармакології (Протокол № 28 від 20 червня 2023 р.)
Затверджено методичною комісією факультету ветеринарної медицини (Протокол № 2 від 24 жовтня 2022 р.)
Затверджено Вченою радою факультету ветеринарної медицини (Протокол № 9 від 29 червня 2023 р.)
Затверджено Вченою радою Білоцерківського національного аграрного університету (Протокол № 9 від 28 вересня 2023 р.)

Укладачі: **Л.М. Соловйова, Рубленко С.В., Т.І. Бахур-Кавалаяускене**

Соловйова Л.М., Рубленко С.В., Бахур-Кавалаяускене Т.І. Епідеміологічні аспекти, діагностика та заходи боротьби за паразитозів: Навчальний посібник. Біла Церква, 2023. 180 с.

Навчальний посібник «Епідеміологічні аспекти, діагностика та заходи боротьби за паразитозів» призначений для того, щоб у здобувачів вищої освіти сформувати систему знань і навичок з організації оцінки епізоотичної ситуації, науково обґрунтованої системи діагностичних та протипаразитарних заходів за паразитарних хвороб тварин на рівні господарства, району, області, країни.

Навчальний посібник призначений для здобувачів ОП 211 «Ветеринарна медицина» другого (магістерського) рівня ВО, слухачів ІПНКСВМ та практикуючих лікарів.

Рецензенти: Царенко Т.М., канд. вет. наук, доцент,
Джміль В.І., канд. вет. наук, доцент,
Білоцерківський національний аграрний університет;
Лігоміна І.П., канд. вет. наук, доцент,
Поліський національний університет

© БНАУ, 2023

ВСТУП

Дисципліна «Глобальна паразитологія» за сучасних умов агропромислового комплексу має важливе значення у формуванні лікаря ветеринарної медицини. Основною метою викладання дисципліни є освоєння знань із: закономірностей епідемічного процесу у популяціях тварин та птиці, виникнення і поширення захворювань паразитарної етіології, принципів аналізу ризиків, методів оцінки епізоотичної ситуації щодо паразитарних хвороб тварин та птиці, джерел інвазування, заходів боротьби та профілактики.

Дисципліна ґрунтується на знаннях з анатомії, зоології, латинської мови, фізіології та патологічної фізіології, гістології, біохімії, імунології, біотехнології, патологічної анатомії, фармакології, токсикології, клінічної діагностики, а також пов'язана з внутрішніми незаразними хворобами, ветеринарно-санітарною експертизою, епізоотологією, паразитологією, хірургією, акушерством, організацією та економікою ветеринарної справи.

Під час вивчення дисципліни студенти отримують знання про функціонування біологічних систем у навколишньому середовищі, визначають систематичне положення паразитів в екологічній системі за їх морфологічними та біологічними особливостями. Вони вивчають функціональні і морфологічні адаптації паразитів до різних хазяїнів та їх патологічний вплив на організм. Важливою частиною у вивченні дисципліни є опанування студентами методів діагностики паразитарних хвороб: життєвих анамнестичних, епізоотологічних, клінічних, імунологічних, гематологічних, дерматологічних та інших лабораторних, а також посмертних – гельмінтологічного розтину тварин, гістологічних методів досліджень, виявлення гельмінтів у доквіллі.

Такий підхід забезпечить майбутнім лікарям ветеринарної медицини досконало проводити оцінку епізоотичного стану щодо паразитарних захворювань, диференційну діагностику з використанням комплексних методів дослідження тварин, а також застосовувати ефективні оздоровчі заходи.

ЗМІСТ

1. Епізоотологія інвазійних хвороб.....	5
2. Особливості оцінки епізоотичної ситуації щодо інвазій тварин....	8
3. Класифікація паразитів та господарів.....	13
4. Природна осередковість заразних хвороб.....	15
5. Ветеринарна паразитоценологія.....	21
6. Патогенез та клінічний прояв за паразитарних хвороб.....	24
7. Імунітет за паразитозів. Протипаразитарні вакцини.....	30
8. Комплексний підхід щодо діагностики паразитарних захворювань.....	43
8.1. Гельмінтологічні методи дослідження.....	43
8.2. Виявлення гельмінтів у тілі їх проміжних та резервуарних живителів.....	64
8.3. Виявлення гельмінтів в об'єктах довкілля.....	66
8.4. Дослідження проб грубих і соковитих кормів.....	74
8.5. Дослідження проб води.....	77
8.6. Визначення життєздатності яєць та личинок гельмінтів.....	78
9. Комплексний підхід в розробці та реалізації протипаразитарних заходів. Профілактика інвазійних хвороб.....	87
10. Можливі вектори передачі трансмісивних хвороб.....	98
11. Паразитарні зоонози, поширені у всесвітньому масштабі.....	114
12. Питання для самоконтролю.....	150
Тестові завдання.....	153
Список рекомендованої літератури.....	171